

The Effectiveness of Life Skills Training on the National Identity of Preschool Children in the Cheoram area

Maryam Monfared* ¹, Goodar Veysi²

1 Ministry of Education

2 Ministry of Education.

* **Corresponding author:** Maryam Monfared

Received: 2019-12-22

Accepted: 2019-12-28

Abstract

Target: The purpose of this study was to study the effect of education of life skills on the national identity of students in preschool in the cheoram region. The test method was a semi - test of a pre - test and pre - test type. The statistical community consisted of 95 preschool students who had a volunteer coach who were selected by random sampling method of 75 people as samples without control group. Research tool for the national identity questionnaire with the of 92. It was. The data were analyzed using the method of analysis of one - way variance analysis (ANOVA) and comparing the independent t - test and t - test of the wilcoxon test. **Findings:** The results showed that there is a meaningful relation between the national identity of preschool children and learning the skills of life, and there is no significant difference in other variables, such as the job of mother and gender. **Conclusion:** Taken together, the national identity seems to be influenced by the educational, cultural and social variables of the school and should be addressed to all.

Keywords: National Identity, Life skills, Child, cheoram

بررسی تاثیر آموزش مهارت های زندگی بر هویت ملی نوآموزان پیش دبستان منطقه چرام

مریم منفرد^{۱*}، گودرز ویسی^۲

^۱ وزارت آموزش و پرورش

^۲ وزارت آموزش و پرورش

* نویسنده مسئول: مریم منفرد

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۱۰/۰۷

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۱۰/۰۱

چکیده

هدف از این پژوهش مطالعه تاثیر آموزش مهارت های زندگی بر هویت ملی نوآموزان در دوره پیش دبستانی منطقه چرام بود. روش پژوهش نیمه آزمایشی از نوع پیش آزمون و پس آزمون بود. جامعه آماری شامل ۹۵ نوآموز پیش دبستانی که مربی داوطلب داشتند بود که با روش نمونه گیری تصادفی ۷۵ نفر به عنوان نمونه بدون گروه کنترل انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه هویت ملی لطف آبادی با پایایی ۰/۹۲ بود. داده ها با استفاده از روش های تجزیه و تحلیل واریانس یک طرفه (ANOVA) و مقایسه از طریق آزمون تی مستقل و آزمون تی همبسته آزمون ویلکاکسون تحلیل شدند. یافته ها: نتایج نشان داد که بین هویت ملی کودکان پیش دبستانی و یادگیری مهارت های زندگی رابطه معناداری وجود دارد و در سایر متغیرها مانند شغل مادر و جنسیت تفاوت معناداری وجود ندارد. نتیجه گیری: در مجموع به نظر می رسد هویت ملی تحت تاثیر متغیرهای آموزشی، فرهنگی و اجتماعی مدرسه است و به همه آن ها باید توجه شود.

واژگان کلیدی: پیش دبستان، هویت ملی، مهارت های زندگی، نوآموز، کودک، منطقه چرام

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه رویکردی نو در علوم تربیتی محفوظ است.

مقدمه

در عصر حاضر دانش آموزان برای رویارویی با تحولات شگفت انگیز هزاره سوم میلادی باید مهارت های تفکر انتقادی و خلاق خود را به منظور تصمیم گیری مناسب و حل مسائل پیچیده جامعه بهبود بخشند. روشن است که برای دست یابی به این هدف ها، مسئولیتی سنگین بر دوش مراکز آموزش، به ویژه آموزش و پرورش قرار می گیرد. این مراکز از یک سو وظیفه آموزش دانش ها و تجهیز دانش آموزان به اطلاعات مورد نیاز آنان را بر عهده دارند و از سوی دیگر باید زمینه ای را فراهم

آورند تا به رشد و پرورش خلاقیت و نوآوری و استفاده صحیح و جهت دار از این استعداد و توانایی کمک کند. در جهان امروز پرورش خلاقیت یکی از محورهای اساسی نظام آموزشی است و معلمان نقش بسیاری در رشد یا سرکوبی خلاقیت دانش آموزان دارند، روانشناسان پرورشی معتقدند معلمان می توانند شیوه های تفکر خلاق و راه تقویت توانایی های خلاقانه را به افراد و به ویژه به کودکان و نوجوانان بیاموزند؛ زیرا فرض بر این است که کودکان دارای اشتیاق ذاتی برای کشف هستند که آموزش باید آن را تغذیه کند.

دگرگونی های بنیادی، امکان هویت یابی سنتی نیز بسیار کاهش می یابد و نوعی بحران هویت پدیدار می شود [۳].

هویت ملی به وحدت ملی و همبستگی همگانی کمک می کند و این امر به نوبه خود در تقویت حس اصالت و روحیه سرسختی و پایداری جوامع مؤثر است و در نتیجه بهزیستی و سلامت روانی افراد را تحت تأثیر قرار می دهد. بریدگی از هویت ملی به احساس بی ریشگی می انجامد. پژوهش شریفی، شکر کن، احدی و مظاهری (۱۳۸۸) و روبرتز^۱ و همکاران (۱۹۹۹) نشان داد که بین هویت ملی و دینی و مؤلفه های سلامت روانی همبستگی معناداری وجود دارد [۲، ۴] (به نقل از غضنفری، ۱۳۸۲). طبق نظر فنی^۲ (۱۹۹۰) نوجوانانی که به کاوش درباره ملیت و قومیت خودشان پرداخته اند و معنای روشنی از آن دارند، سازگاری کلی بهتری نسبت به نوجوانانی دارند که معنای روشنی از قومیت و ملیت خود ندارند.

با توجه به اهمیت هویت ملی، نظام های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی جوامع به دنبال تقویت و تحکیم این امر مهم هستند. بدین منظور همه کشورها آن را به عنوان مقوله مهم و اساسی، یکی از کارکردهای نظام آموزشی به حساب می آورند و انتظار دارند که مدارس به پرورش این امر مهم در کنار سایر اهداف همت گمارند. بررسی های انجام شده در کشورهای موفق از نظر هویت ملی، نشانگر این است که آموزش و پرورش به طور اعم و آموزش عالی به طور اخص در این امر موفق بوده اند. در این راستا آموزش عالی از طریق برنامه های درسی و فضای فرهنگی پیش دبستان هم میتواند در ارتقای هویت ملی و هم در صورت کم توجهی در تضعیف آن نقش اساسی ایفا نماید.

نظام آموزشی، یک نهاد پیچیده فرهنگی است که به انتظام بخشی اخلاقی و اجتماعی جامعه کمک می کند و در جهت بهبود کیفیت زندگی و حفظ پویایی و نشاط در جامعه برای خود مسئولیت هایی قائل است. در همین راستا، بر کسی پوشیده نیست که توجه به هویت ملی در نظام تعلیم و تربیت می تواند نتایج ارزشمندی در زندگی فردی داشته و منجر به اثرات اجتماعی و فرهنگی قابل توجهی شود که مواردی مانند تکامل فردی، خودباوری، اعتماد به نفس، همدلی، همبستگی ملی و گروهی، تعهد و مسئولیت پذیری، ترجیحات ملی، افتخار به فرهنگ خودی و مقابله با نفوذ فرهنگ بیگانه از جمله نتایج مشهود آن است. لذا لازم است نظام های آموزشی به ویژه آموزش عالی به عنوان مهمترین عامل توسعه پایدار از طریق یک برنامه مدون علمی به این مهم همت گمارند [۵].

تحقیقات نظری و تجربی متعدد نشان داده اند که نظام هویتی ایرانیان در یکصد سال گذشته دچار چالش ها و آسیب های جدی شده است. فرایندهای نوسازی و تجدید جامعه ایران را در

واژه ی هویت ریشه در زبان لاتین دارد و دارای دو معنای پایه ای است. معنای اول آن بیانگر گونه ای تشابه مطلق است و معنای دوم آن، به مفهوم تمایز اشاره دارد که با مرور زمان سازگاری و تداوم را فرض می گیرد. هویت هیچ گاه مفهوم ثابتی نداشته است و این بی ثباتی را می توان در شرایط در حال تغییر جهان، پی جویی کرد؛ چرا که هویت فرد یا گروه به شدت متأثر از بافت بوده، در شرایط کنونی جهان هیچ بافتی جدا از بافت های دیگر نیست. البته باید توجه داشت این بی ثباتی، منفی نبوده، بلکه ماهیت مفهوم هویت است. متفکران زیادی از جمله تاجفل، استرایکر، اسمیت، تیلور، گلاسر و متفکران پست مدرن به نظریه پردازی و مدل پردازی پیرامون مفهوم هویت در زمینه های گوناگونی از جمله جامعه شناسی، روانشناسی، ادبیات و علوم سیاسی پرداخته اند. با این حال یکی از حوزه هایی که مفهوم هویت، به شکل جدی می تواند در آن در نظر گرفته شود، ادبیات است. تلاش برای هویت یابی، از سپیده دمان جامعه بشری همواره سرچشمه معنا برای انسان ها بوده است [۱].

این موضوع در دوران نوجوانی و جوانی که فرد در صدد پاسخگویی به پرسش حساس و سرنوشت ساز امن کیستیم؟ است از اهمیت بیشتری برخوردار است. پرسشی که پاسخگویی به آن می تواند جایگاه فرد را در عرصه زندگی تعیین نماید و جهت گیری فرد در طول زندگی، چه در عرصه فردی و چه در عرصه اجتماعی، را روشن سازد و با توجه به هویت شکل گرفته، به رفتار و اعمال و افکار فرد رنگ و بوی ویژه ای ببخشد. هویت در ابعاد مختلف شرط لازم زندگی است و انسان نخواهد توانست بدون داشتن چارچوبی برای تعیین هویت خود، به صورت مناسبی زندگی کند و به شکلی معنادار و پایدار با دیگران ارتباط برقرار کند [۲].

یکی از انواع هویت که امروزه با توجه به تغییرات پر شتاب دنیای قرن بیست و یکم و مفاهیمی مانند جهانی شدن یا دهکده جهانی مورد توجه قرار گرفته، هویت ملی است. این پدیده به دلیل نقش تعیین کننده ای که در حوزه فرهنگی، اجتماعی، سیاست و حتی اقتصاد دارد مهم ترین، فراگیر ترین و مشروع ترین سطح هویت در کلیه نظام های اجتماعی است. در جامعه سنتی وجود پیوند تنگاتنگ بین فضا، زمان و فرهنگ با محل و سرزمین معین، این نیازهای هویتی را به خوبی تأمین می کرد و انسانها در درون دنیاهای اجتماعی کوچک، محدود، پایدار و منسجم خود به هویت و معنای مورد نیاز خود به آسانی دست می یافتند. ولی فرایند جهانی شدن با پاره کردن این پیوند و نفوذ پذیر کردن مرزهای مختلف زندگی اجتماعی، این نیازها را به شدت متزلزل و حتی نابود کرده است. تحت تأثیر این

بررسی پیشینه پژوهش نشان داد که پژوهش‌های بسیاری در این زمینه انجام شده است. رضایی کلانتری، حسن زاده و موسوی جعفرکلایی (۱۳۹۰) به این نتیجه رسیدند که به ترتیب مؤلفه‌های شخصیت معلمان، شیوه تدریس معلمان، محتوای کتب درسی و برنامه‌های پرورشی مدارس در هویت ملی هر چهار پایه دوره متوسطه تأثیر یکسانی را دارند. ولی این تأثیر بر دختران بیشتر از پسران است [۱۱]. نوروزی، جنت فریدونی و مشاکلایه (۱۳۹۳) از پژوهش خود نتیجه گرفتند که بین مؤلفه‌های برنامه درسی پنهان و هویت ملی دانش‌آموزان با ۹۵ درصد اطمینان رابطه وجود دارد و بیشترین رابطه مربوط به متغیر تعامل معلم و دانش‌آموز است [۱۲].

محمد بخش، حبیبی و قریشی (۱۳۹۰) و حافظ‌نیا، کاویانی راد، کریمی پور و طاهرخانی (۱۳۸۵) از پژوهش‌های خود نتیجه گرفتند که جهانی شدن و گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات موجب تقویت هویت محلی و قومی و تضعیف هویت ملی شده است [۱۳، ۱۴]. ایمان و روحانی (۱۳۹۲) و حبیبی، فتحی آذر و محمد بخش (۱۳۸۹) در پایان پژوهش خود نتیجه گرفتند که هویت ملی و هویت قومی، هویت اسلامی را تقویت می‌کنند و رابطه مثبتی با آن دارند و در واقع هویت رقیبی برای آن محسوب نمی‌شوند اما هویت جهانی برای هویت اسلامی و هویت قومی، هویت رقیبی به شمار می‌آید و رابطه منفی معناداری بین این دو برقرار است [۱۵، ۱۳، ۱۶]. پژوهش طالبی (۱۳۸۱) نشان داد که بین احساس هویت ملی در دانش‌آموزان ابتدایی، راهنمایی و متوسطه تفاوت معناداری وجود ندارد و تأثیر موفقیت نظام آموزشی بر شکل دهی هویت ملی مورد تأیید قرار نگرفت [۱۷]. پژوهش‌های اپنهایمر و بارت^۴ (۲۰۱۱) فورست^۵ و بارت (۲۰۰۱)، میهر^۶ و بارت (۲۰۰۵)، مانوک^۷ (۲۰۰۱)، دیکسون^۸ (۲۰۰۲) و تسونگ^۹ (۲۰۰۶) و سهیل آبادی (۲۰۰۲) نیز به همین نتیجه رسیده‌اند [۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲].

بر خلاف تحقیقات یاد شده که بیانگر ثبات نسبی قدرت همانند سازی ملی با بالا رفتن سن هستند، ادنسون^{۱۰} (۲۰۰۲)، طالبی (۱۳۸۱)، و ربانی، ربانی و حسنی (۱۳۸۸) در نتیجه پژوهش‌های خود بیان می‌کنند که دانش‌آموزان متوسطه در مقایسه با دوره‌های پایین‌تر از هویت ملی ضعیف‌تری برخوردارند [۲۳، ۲۴، ۱۷].

مهرام، ساکتی، مسعودی و مهر محمدی (۱۳۸۵) در پژوهش خود به این نتیجه رسیده است که مؤلفه‌های برنامه درسی پنهان در کاهش هویت علمی نقش دارند [۲۵]. مهدوی و پیلتن (۱۳۸۸) در پایان پژوهش خود اشاره می‌کنند که هر چه میزان تعاملات عاطفی و دو جانبه بین اولیای مدرسه و دانش‌آموزان بیشتر شود، هویت ملی تقویت می‌گردد [۲۶]. علیزاده اقدام،

معرض ارزش‌ها و ویژگی‌های فرهنگی جدید قرار داده و روند جهانی شدن در دهه‌های اخیر بر دامنه و حدت مسائل افزوده است [۶]. در سالهای اخیر تقابل زندگی مدرن با سنت‌های بومی چنان روند شتاب‌آلودی به خود گرفته که فرصت جایگزینی فرهنگی و شکل گرفتن ساختارها و نهادهای منطبق بر مقتضیات زمانی را سلب کرده است. به طوری که افراد جامعه و به خصوص نوجوانان و جوانان دشوارترین شرایط را از لحاظ اجتماعی شدن و فرهنگ‌پذیری تحمل می‌کنند و با نوعی نابهنجاری و یا حتی بی‌هنجاری دست به‌گریبانند که نتیجه آن بروز بحران هویت است [۷].

درباره عوامل مؤثر بر هویت ملی دیدگاه‌های مختلفی ارائه شده است که از یک دید کلی در آینده‌ی این کودکان پیش‌دبستانی به سه سطح فردی، میانه و کلان تقسیم می‌شوند که در این پژوهش از سطح میانه به یکی از عوامل مهم که نظام آموزش پیش‌دبستان می‌باشد نگریسته شده است. در ادامه به توضیح مختصر هر دیدگاه اشاره شده است.

دسته اول که به سطح فردی مشهورند و گلاسر در این دسته قرار می‌گیرد، به عوامل فردی توجه بیشتری دارند. آنها معتقدند که هویت فرد در جنبه‌های مختلف، تحت تأثیر تصویر فرد از خودش است که این تصویر تمام ویژگی‌های فردی را در بر می‌گیرد و جزء لاینفک زندگی هر انسانی از لحظه تولد تا مرگ می‌باشد [۸].

دسته دوم که به سطح میانه معروفند عوامل اجتماعی از قبیل خانواده، گروه‌های اجتماعی و نظام آموزشی را دارای سهم بیشتری در تشکیل هویت ملی می‌دانند. واین و وایت^۲ (۱۹۹۷) معتقدند که هویت اجتماعی در متن پاره‌ای از تجربیات زندگی، خانواده و منابع اجتماعی ساخته می‌شود. پیروان این دیدگاه معتقدند که اگر چه شخصیت هر فرد به وسیله تعامل شکل می‌گیرد ولی ساخت‌های اجتماعی تعامل را شکل می‌دهند. ایجاد تعاملات عام شخصیتی باعث ایجاد نظم اجتماعی و در نهایت، از طریق احساس تعلق به جمع به تثبیت هویت ملی و انسجام اجتماعی می‌انجامد. همچنین اعتقاد دارند که نظام آموزشی سبب تجانس فرهنگی می‌شود و قواعد مشترکی را برای تعاملات اجتماعی فراهم می‌کند که عمل به این قواعد مشترک موجب تعهد ملی یا تشکیل و تقویت هویت ملی می‌شود [۹].

دسته سوم که به سطح کلان مشهورند اعتقاد دارند که تحولات سیاسی درون‌زا به ویژه ساختار سیاسی، ایدئولوژی سیاسی، فرهنگ سیاسی، اندیشه سیاسی بحران سیاسی و همچنین امنیت ملی نقش عمده‌ای در هویت ملی و تغییر لایه‌های آن ایفا می‌کنند [۱۰].

الکل و رفتارهای جنسی پرخطر [۳۶]. افزایش توانایی رهبری و کاهش پرخاشگری نوجوانان [۳۷] توسط متخصصان به کار برده می شود. با توجه به تغییرات و پیچیدگی های روزافزون و گسترش روابط اجتماعی در عصر کنونی و حساسیت دوران کودکی و پیش دبستانی آماده سازی افراد به ویژه نسل جوان جهت مقابله با موقعیت های دشوار، امری ضروری به نظر می رسد. به همین منظور این پژوهش با هدف بررسی اثر بخشی آموزش مهارت های زندگی بر ابعاد هویت ملی نوجوانان منطقه چرام و مقایسه آن با بعد از انجام آموزش و مهارت زندگی انجام شد.

روش شناسی

جامعه آماری، نمونه و روش اجرای پژوهش: در پژوهش حاضر تأثیر آموزش مهارت زندگی بر هویت ملی مورد بررسی قرار گرفت. در پژوهش حاضر از طرح پژوهش پیش آزمون و پس آزمون بدون گروه کنترل استفاده شده است.

جامعه آماری این پژوهش کلیه کودکان پیش دبستان منطقه چرام به تعداد ۶۰۵ نفر می باشند که طبق فراخوان مربیان داوطلب پیش دبستانی با تعداد ۹۵ نفر نوآموز وجود داشت که طبق جدول مورگان نمونه مورد ۷۵ نفر بود که با لیست کردن اسامی آنها به ترتیب حروف الفبا این ۷۵ نفر انتخاب شدند که تعداد انتخاب در یک کلاس موجود باشند گروه نمونه ۷۵ نفر ما شامل ۴۰ دختر پیش دبستانی و ۳۵ پسر پیش دبستانی منطقه انتخاب شدند و با هماهنگی مدیر دبستان آمادگی نخست پرسشنامه هویت ملی کودکان با کمک مربیان و برخی از اولیاء بر روی همه کودکان پیش دبستان اجرا شد. سپس بعد از اجرای برنامه ی مهارت های زندگی بعد از چهار هفته کاری از کاری مجدداً آزمون تکرار شد. روش نمونه گیری به صورت تصادفی بود که اعضای نمونه از بین پیش دبستانی های زیر نظر، آموزش و پرورش انتخاب شدند. این پژوهش از نوع پژوهش نیمه آزمایشی، و پیش آزمون - پس آزمون بدون گروه کنترل است. پس از کسب مجوزهای لازم و مشخص شدن اعضای نمونه و هماهنگی با مسئولین مدارس، طبق برنامه ریزی قبلی، محقق به مدرسه های دارای اعضای نمونه مراجعه و پس از حضور اعضای نمونه در محل مناسب و پس از برقراری ارتباط و کاهش حساسیت آزمودنی ها راجع به پرسشنامه و دلایل انتخاب آن ها در نمونه، توضیحات لازم از سوی محقق راجع به نحوه تکمیل پرسشنامه ها ارائه گردیده است.

شیری و اجاقلو (۱۳۸۹) از پژوهش خود نتیجه گرفتند که آموزش در تقویت شاخص های هویت ملی دانش آموزان مؤثر است [۲۷]. قادر زاده (۱۳۹۳) مشاهده کرد که جهت گیری دینی و ملی معلمان، عضویت در تشکل های دانش آموزی، مشارکت در فعالیت های فوق برنامه، تعامل با اولیای مدرسه، یادگیری تعاملی، سنوات تحصیل تأثیر مثبت معناداری بر هویت ملی دانش آموزان دارد [۲۸].

اصطلاح مهارت های زندگی^{۱۱} به گروه بزرگی از مهارت های روانی اجتماعی و میان فردی گفته می شود که می تواند به افراد کمک کند تا تصمیماتشان را با آگاهی اتخاذ کنند، به طور موثر ارتباط برقرار کنند، مهارت های مقابله ای و مدیریت شخصی خود را گسترش دهند و زندگی سالم و بارور داشته باشند (ساجدیف آتش پور، کامکار، صمصام شریعت، ۱۳۸۸) [۲۹].

با توجه به اهمیت و ارزش آموزش های مهارت های زندگی و فردی با اهداف پیش گیرانه و ارتقای سطح سلامت روانی، مسلماً فقدان این مهارت ها باعث کاهش کارکرد افراد در زندگی روزمره آنها شده، مهارت های زندگی مجموعه ای از مهارت ها و توانمندی هایی است که فرد را برای مقابله موثر با موقعیت های دشوار زندگی روبرو می کند [۳۰]. مهارت های زندگی می تواند اعمال شخصی و اعمال مربوط به دیگران و نیز اعمال مربوط به محیط اطراف را طوری هدایت کنند که به سلامت بیشتر منجر شود و سلامت بیشتر یعنی آسایش بیشتر جسمانی روانی و اجتماعی یونیسف (۲۰۰۳) در آخرین طبقه بندی از مهارت های زندگی، سه طبقه کلی همراه با زیر طبقه آن را به شرح زیر ارائه شده است: ۱) ارتباط و روابط میان فردی که شامل مهارت های روابط میان فردی، مهارت مذاکره و نه گفتن، همدلی، مشارکت و کار گروهی و مهارت طرفداری کردن است؛ ۲) مهارت تصمیم گیری و تفکر انتقادی که شامل مهارت های حل مشکل و تصمیم گیری، مهارت تفکر انتقادی است و ۳) مهارت مقابله و مدیریت شخصی که شامل مهارت هایی برای افزایش منبع کنترل، مهارت های مدیریت احساسات و مهارت مدیریت استرس است. هدف از آموزش مهارت های زندگی افزایش توانایی های روانی، اجتماعی و در نهایت پیشگیری از ایجاد رفتارهای آسیب زنده و ارتقای سطح سلامت روان است [۳۱]. پژوهش های بسیاری اثربخشی آموزش مهارت های زندگی را در زمینه های مختلف روانی و اجتماعی تأیید کرده اند. آموزش مهارت های زندگی سلامت روان و عزت نفس [۳۲] را در دانش آموزان افزایش می دهد. همچنین باعث تنظیم احساسات، بهبود کیفیت زندگی و روابط اجتماعی [۳۳] و کاهش استرس افسردگی و اضطراب [۳۴] می شود. علاوه بر این، مهارت های زندگی در جهت پیشگیری از مصرف مواد [۳۵]، کاهش مصرف

ابزار پژوهش

به منظور گردآوری داده‌ها از پرسشنامه هویت ملی لطف آبادی (۱۳۸۲) استفاده شد. این پرسشنامه دارای ۲۲ گونه است که ۱۴ گونه آن برای سنجش هویت ملی و ۸ گونه آن برای سنجش هویت دینی است که در این پژوهش تنها داده‌های مربوط به گونه‌های هویت ملی استخراج و تحلیل شد. این پرسشنامه روی یکصد هزار جوان ایرانی که شامل پانزده هزار دانشجو نیز می‌شده است ساخته و اجرا شده است. با استفاده از روش تحلیل عاملی، روایی ابزار و با استفاده از آلفای کرونباخ پایایی آن مورد تأیید قرار گرفته است. درباره پایایی میزان آن از ۰/۸۹ تا ۰/۹۳ گزارش شده است [۳۸]. در پژوهش حاضر پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۹۲ به دست آمد. البته

که متن پرسشنامه به کمک مربیان متعهد برای نوآموزان قابل فهم و قابل هضم شد. در این زمینه از اولیاء داوطلب و آموزش دیده نیز کمک گرفته شد.

روش اجرا

روش اجرا دوره آموزش مهارت‌های زندگی برای گروه آزمایشی به مدت ۱۰ جلسه (هر هفته دو جلسه به مدت ۱۵ دقیقه) اجرا شد. محتوای آموزشی، محتوای آموزش مهارت‌های زندگی در پژوهش حاضر بر گرفته از آموزش مهارت‌های زندگی راهنمای مدرس و مهارت‌های عملی زندگی بود. در جدول ۱ خلاصه مواد و محتوای هر جلسه ارائه شده است.

جدول ۱- خلاصه‌ی جلسات و محتوای آموزش داده شده

جلسه	محتوای آموزش داده شده
اول	آشنایی و به شکل قابل فهم برای کودک پیش دبستانی موضوعات دوره آموزشی توضیح دادن
دوم	مهارت خودآگاهی و همدلی به زبان کودکانه توسط مربی
سوم	مهارت برقراری ارتباط موثر به زبان کودکانه توسط مربی
چهارم	مهارت برقراری روابط بین فردی موثر به زبان کودکانه توسط مربی
پنجم	آگاهی در مورد تصمیم‌گیری و مراحل آن به زبان کودکانه توسط مربی
ششم	مهارت مقابله با خلق منفی به زبان کودکانه توسط مربی
هفتم	مهارت مدیریت خشم به زبان کودکانه توسط مربی
هشتم	مهارت مدیریت استرس به زبان کودکانه توسط مربی
نهم	مهارت رفتار جرأت‌مندان به زبان کودکانه توسط مربی
دهم	اجرای پس‌آزمون و نظرخواهی از دانش‌آموزان در مورد اجرای برنامه‌های آموزشی داده شده و یک جمع‌بندی کلی از مطالب ارائه شده

یافته‌ها

فرضیه اول: بین آموختن مهارت‌های زندگی و افزایش هویت ملی ایرانی - مذهبی رابطه معناداری وجود دارد.
فرضیه دوم: بین آموختن مهارت‌های زندگی و افزایش مولفه‌ی هویت ایرانی رابطه معناداری وجود دارد.
فرضیه سوم: بین آموختن مهارت‌های زندگی و افزایش مولفه هویت مذهبی رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه چهارم: آموختن مهارت‌های زندگی در کودکان پسر بیشتر از دختر موجب افزایش هویت ملی می‌گردد.
فرضیه پنجم: بین نوع شغل مادران هویت ملی کودکان رابطه وجود دارد.

فرضیه اول:

آموختن مهارت‌های زندگی موجب افزایش هویت ملی ایرانی در کلیه‌ی ابعاد در کودکان دوره پیش دبستانی می‌گردد.

جدول ۲. نتایج تحلیل میانگین در پیش آزمون و پس آزمون پرسشنامه هویت ملی - مذهبی در کلیه ی مولفه ها

Paired Samples Statistics					
Std. Error Mean	Std. Deviation	N	Mean		
۰/۶۵۶۰۴	۵/۶۸۱۴۹	۷۵	۸۱/۱۳۳۳	پس آزمون	پرسشنامه ملی - مذهبی
۰/۹۷۷۲۴	۸/۴۶۳۱۰	۷۵	۷۰/۵۸۶۷	پیش آزمون	

جدول ۳. نتایج تحلیل میانگین پرسشنامه و معنا دار بودن رابطه در پیش آزمون و پس آزمون هویت ملی - مذهبی در کلیه ی مولفه ها

Paired Samples Test										
Sig. (2-tailed)	df	t	Paired Differences					Mean	پس آزمون	پرسشنامه ملی - مذهبی
			95% Confidence Interval of the Difference		Std. Error Mean	Std. Deviation	Mean			
			Upper	Lower						
۰/۰۰۰	۷۴	۹/۷۳۳	۱۲/۷۰۵۷۶	۸/۳۸۷۵۷	۱/۰۸۳۵۹	۹/۳۸۴۱۳	۱۰/۵۴۶۶۷	پس آزمون	پرسشنامه ملی - مذهبی	
								پیش آزمون		

گزارش:

جدول شماره ۵ نشان میدهد که تعداد ۳ نوآموز رشد هویت ملی و کاهش پیدا کرد و ۷۰ نفر افزایش داشته است به تعداد ۲ نفر تغییری نداشته است .

جدول ۶ نتایج تحلیل تاثیر آموزش مهارت های اجتماعی در پیش آزمون و پس آزمون هویت ملی - مذهبی

Test Statistics ^a	
پس آزمون پیش آزمون	Z
-۶/۹۳۳b	
۰/۰۰۰	Asymp. Sig. (2-tailed)

a. Wilcoxon Signed Ranks Test
b. Based on negative ranks.

گزارش:

از آزمون ویلکاکسون جهت مقایسه میزان تاثیر آموزش مهارت زندگی بر هویت ملی نوآموزان پیش دبستانی در پیش آزمون و پس آزمون استفاده شد. نتایج نشان داد که میانگین پس آزمون تاثیر یادگیری مهارت زندگی بر افزایش هویت ملی برابر با ۸۱،۱۳ است که بالاتر از میانگین پیش آزمون است (۷۰،۵۸ = M) است (Z= -6.993b, P < /۰۱). نتایج نشان میدهد که یادگیری مهارت های زندگی در نوآموزان موجب افزایش هویت ملی نوآموزان پیش دبستانی می گردد.

فرضیه دوم:

آموختن مهارتهای زندگی موجب افزایش مولفه ی هویت ایرانی در کودکان دوره پیش دبستانی می گردد

آزمون تی همبسته نشان داد که تفاوت معنی داری بین میانگین پرسشنامه هویت ملی - مذهبی در پیش آزمون و پس آزمون وجود دارد (P < /۰۰۱, df=۷۴, t=۹/۷۳۳). میانگین نمره پیش آزمون برابر با ۷۰/۵۸ و پس آزمون برابر با ۸۱/۱۳ به دست آمده است. اختلاف میانگین دو آزمون ۱۰/۵۵ است. نوآموزان دوره ی پیش دبستانی در پس از آزمون یعنی تحت تاثیر آموزش مهارت های زندگی ، به طور معنی داری میانگین بالاتری پیش آزمون هویت ملی مذهبی کسب کرده اند. پس به استناد جداول فوق این فرضیه تایید می گردد.

جدول ۴. نتایج میانگین پیش آزمون و پس آزمون هویت ملی - مذهبی

Descriptive Statistics					
Maximum	Minimum	Std. Deviation	Mean	N	
۱۲۸/۰۰	۵۸/۰۰	۸/۴۶۳۱	۷۰/۵۸۶۷	۷۵	پیش آزمون
۹۴/۰۰	۶۹/۰۰	۵/۶۸۱۴۹	۸۱/۱۳۳۳	۷۵	پس آزمون

جدول ۵. نتایج تحلیل پیش آزمون و پس آزمون هویت ملی - مذهبی به تفکیک

Ranks				
Sum of Ranks	Mean Rank	N		
۷۹/۰۰	۲۶/۳۳	۳a	Negative Ranks	پس آزمون
۲۶۲۲/۰۰	۳۷/۴۶	۷۰b	Positive Ranks	پیش آزمون
		۲c	Ties	پیش آزمون
		۷۵	Total	پیش آزمون

b. پس آزمون > پیش آزمون

a. پس آزمون < پیش آزمون

c. پس آزمون = پیش آزمون

جدول ۷. نتایج تحلیل میانگین در پیش آزمون و پس آزمون پرسشنامه هویت ملی - مذهبی در مولفه ی هویت ایرانی

Paired Samples Statistics				
Std. Error Mean	Std. Deviation	N	Mean	
۰/۵۱۰۲۰	۴/۴۱۸۴۳	۷۵	۵۶/۹۳۳۳	پس آزمون
۰/۸۶۰۲۷	۷/۴۵۰۱۸	۷۵	۴۰/۱۴۶۷	پیش آزمون

جدول ۸. نتایج تحلیل میانگین سطح معناداری در پیش آزمون و پس آزمون پرسشنامه هویت ملی-مذهبی در مولفه ی هویت ایرانی

Paired Samples Test										
Sig. (2-tailed)	df	t	Paired Differences				Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	
			95% Confidence Interval of the Difference		Upper	Lower				
۰/۰۰۰	۷۴	۱۷/۳۶۵	۱۸/۷۱۲۸۷	۱۴/۸۶۰۴۶	۰/۹۶۶۷۱	۸/۳۷۱۹۲	۱۶/۷۸۶۶۷	پیش آزمون	هویت ایرانی	

آموزش مهارت زندگی در مولفه هویت ملی ایرانی، به طور معنی داری میانگین بالاتری پیش آزمون این مولفه کسب کرده اند پس به استاد جداول فوق این فرضیه تایید می گردد..

گزارش:

آزمون تی همبسته نشان داد که تفاوت معنی داری بین میانگین مولفه ی هویت ایرانی در پرسشنامه ملی-مذهبی در پیش آزمون و پس آزمون وجود دارد ($P < ۰۰۱$ و $df - ۷۴$ و $t = ۳۸,۳۳۱$). میانگین نمره پیش آزمون برابر با $۴۰/۱۴$ و پس آزمون برابر با $۵۷/۰۵$ به دست آمده است. اختلاف میانگین دو آزمون $۱۷/۲۵$ است. این نشانه ی این موضوع است که نوآموزان دوره ی پیش دبستانی در پس از آزمون به علت

فرضیه سوم

آموختن مهارتهای زندگی موجب افزایش مولفه ی هویت مذهبی در کودکان دوره پیش دبستانی می گردد

جدول ۹. نتایج تحلیل میانگین پرسشنامه در پیش آزمون و پس آزمون هویت ملی-مذهبی در مولفه ی هویت مذهبی

Paired Samples Statistics				
Std. Error Mean	Std. Deviation	N	Mean	
۰/۲۷۹۶۴	۲/۴۲۱۷۵	۷۵	۲۴/۲۰۰۰	پس آزمون
۰/۳۴۷۵۷	۳/۰۱۰۰۷	۷۵	۳۰/۴۴۰۰	پیش آزمون

جدول ۱۰. نتایج تحلیل میانگین و سطح معناداری در پیش آزمون و پس آزمون پرسشنامه هویت ملی-مذهبی در مولفه ی هویت مذهبی

Paired Samples Test										
Sig. (2-tailed)	df	t	Paired Differences				Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	
			95% Confidence Interval of the Difference		Upper	Lower				
۰/۰۰۰	۷۴	۱۵/۵۸۵	۵/۴۴۲۲۳	۷/۰۳۷۷۷	۰/۴۰۰۳۸	۳/۴۶۷۳۸	۶/۲۴۰۰۰	پس آزمون	مولفه ی مذهبی	

مهارت های زندگی ، به طور معنی داری میانگین بالاتری پیش آزمون مولفه ی هویت م مذهبی کسب کرده اند. پس به استاد جداول ۶ و ۷ این فرضیه تایید می گردد

فرضیه چهارم

آزمون تی همبسته نشان داد که تفاوت معنی داری بین میانگین مولفه ی هویت مذهبی در پیش آزمون و پس آزمون وجود دارد ($P < ۰۰۱$ و $df - ۷۴$ و $t = ۱۵,۵۸۵$). میانگین نمره پیش آزمون برابر با $۲۴/۲$ و پس آزمون برابر با $۳۴/۴۴$ به دست آمده است. اختلاف میانگین دو آزمون $۱۰/۲۴$ است. نو آموزان دوره ی پیش دبستانی در پس از آزمون یعنی تحت تاثیر آموزش

آمختن مهارت‌های زندگی در کودکان پسر بیشتر از دختر موجب افزایش هویت ملی می گردد

جدول ۱۱. نتایج تحلیل سطح معناداری آزمون لوین در جنسیت

Group Statistics				
Std. Error Mean	Std. Deviation	Mean	N	جنسیت
۰/۹۲۲۰۰	۵/۴۵۴۶۳	۸۰/۲۰۰۰	۳۵	پسر
۰/۹۱۹۸۳	۵/۸۱۷۵۲	۸۱/۹۵۰۰	۷۰	دختر

جدول ۱۲. نتایج تحلیل واریانس از طریق آزمون لوین

Independent Samples Test									
t-test for Equality of Means							Levene's Test for Equality of Variances		
95% Confidence Interval of the Difference		Std. Error Difference	Mean Difference	Sig. (2-tailed)	df	t	Sig.	F	
Upper	Lower								
۰/۸۵۶۹۳	-۴/۳۵۶۹۳	۱/۳۰۸۰۵	۱/۷۵۰۰۰	۰/۱۸۵	۷۳	۱/۳۳۸	۰/۸۱۲	۰/۰۵۷	Equal variances assumed
۰/۸۴۵۸۴	-۴/۳۴۵۸۴	۱/۳۰۲۳۷	۱/۷۵۰۰۰	۰/۱۸۳	۷۲/۶۳۴	۱/۳۴۴			Equal variances not assumed

میانگین نمره هویت ملی - مذهبی در پسران ۸۰/۲ و دختران ۸۱/۹۵ است و این تفاوت از جنبه آماری معنی دار نیست.

فرضیه پنجم

بین شاغل بودن مادران با هویت ملی کودکان رابطه وجود دارد.

گزارش:

آزمون تی مستقل نشان داد که تفاوت معنی داری در نمره آزمون هویت ملی - مذهبی بین نو آموزان پیش دبستانی دختر و پسر وجود ندارد ($P = ۰/۱۵۴$ و $df = ۷۳$ و $t = ۱/۳۳۸$).

جدول ۱۰. نتایج تحلیل مقایسه میانگین انواع شغل مادرها

Descriptives									
Maximum	Minimum	95% Confidence Interval for Mean		Std. Error	Std. Deviation	Mean	N		
		Upper Bound	Lower Bound						
۸۳/۰۰	۷۰/۰۰	۹۲/۴۳۶۱	۶۰/۱۷۰۵	۳/۷۵۶۴۸	۶/۵۰۶۴۱	۷۶/۳۳۳۳	۳	کارمند	پس آزمون
۹۴/۰۰	۶۹/۰۰	۸۲/۸۱۳۰	۸۰/۱۴۳۵	۰/۶۶۸۸۸	۵/۵۵۶۱۵	۸۱/۴۷۸۳	۶۹	خانه دار	
۸۵/۰۰	۷۱/۰۰	۹۵/۳۸۹۰	۶۰/۶۱۰۰	۴/۰۴۱۴۵	۷/۰۰۰۰۰	۷۸/۰۰۰۰	۳	کشاورز	
۹۴/۰۰	۶۹/۰۰	۸۲/۴۴۰۵	۷۹/۸۲۶۱	۰/۶۵۶۰۴	۵/۶۸۱۴۹	۸۱/۱۳۳۳	۷۵	Total	
۷۳/۰۰	۶۸/۰۰	۷۷/۵۷۲۴	۶۴/۴۲۷۶	۱/۵۲۷۵۳	۲/۶۴۵۷۵	۷۱/۰۰۰۰	۳	کارمند	پیش آزمون
۱۲۸/۰۰	۵۸/۰۰	۷۳/۸۲۴۷	۶۸/۶۵۳۶	۱/۰۴۵۱۶	۸/۶۸۱۷۱	۷۰/۷۳۹۱	۶۹	خانه دار	
۷۱/۰۰	۵۸/۰۰	۸۵/۳۱۱۵	۴۸/۰۲۱۸	۴/۳۳۳۳۳	۷/۵۰۵۵۵	۶۶/۶۶۶۷	۳	کشاورز	
۱۲۸/۰۰	۵۸/۰۰	۷۳/۵۳۳۹	۶۸/۶۳۹۵	۰/۹۷۷۲۴	۸/۴۶۳۱۰	۷۰/۵۸۶۷	۷۵	Total	

جدول ۱۱. نتایج تحلیل از طریق آزمون تقریبی شفه

Multiple Comparisons					
					Scheffe
95% Confidence Interval		Sig.	Std. Error	Mean Difference (I-J)	Dependent Variable
Upper Bound	Lower Bound				
۳/۱۵۴۱	-۱۳/۴۴۳۹	۰/۳۰۷	۳/۳۲۰۱۸	-۵/۱۴۴۹۳	خانه دار
۹/۸۲۲۸	-۱۳/۱۵۶۱	۰/۹۳۶	۴/۵۹۶۵۸	-۱/۶۶۶۶۷	کشاورز
۱۳/۴۴۳۹	-۳/۱۵۴۱	۰/۳۰۷	۳/۳۲۰۱۸	۵/۱۴۴۹۳	کارمند
۱۱/۷۷۷۳	-۴/۸۲۰۷	۰/۵۸۰	۳/۳۲۰۱۸	۳/۴۷۸۲۶	کشاورز
۱۳/۱۵۶۱	-۹/۸۲۲۸	۰/۹۳۶	۳/۵۹۶۵۸	۱/۶۶۶۶۷	کارمند
۴/۸۲۰۷	-۱۱/۷۷۷۳	۰/۵۸۰	۳/۳۲۰۱۸	-۳/۴۷۸۲۶	خانه دار
۱۲/۸۵۱۳	-۱۲/۳۲۹۵	۰/۹۹۹	۵/۰۳۷۰۵	۰/۲۶۰۸۷	خانه دار
۲۱/۷۶۴۰	-۱۳/۰۹۷۳	۰/۸۲۵	۶/۹۷۳۴۳	۴/۳۳۳۳۳	کشاورز
۱۲/۳۲۹۵	-۱۲/۸۵۱۳	۰/۹۹۹	۵/۰۳۷۰۵	-۰/۲۶۰۸۷	کارمند
۱۶/۶۶۲۹	-۸/۵۱۸۰	۰/۷۲۲	۵/۰۳۷۰۵	۲/۰۷۲۴۶	کشاورز
۱۳/۰۹۷۳	-۲۱/۷۶۴۰	۰/۸۲۵	۶/۹۷۳۴۸	-۴/۳۳۳۳۳	کارمند
۸/۵۱۸۰	-۱۶/۶۶۲۹	۰/۷۲۲	۵/۰۳۷۰۵	-۴/۰۷۲۴۶	خانه دار

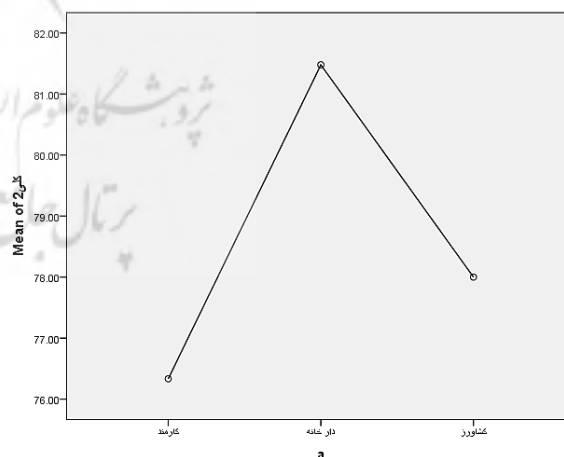
جدول ۱۲. نتایج تحلیل واریانس آنوا

ANOVA					
Sig.	F	Mean Square	df	Sum of Squares	
۰/۱۹۳	۱/۶۸۵	۵۳/۳۹۱	۲	۱۰۶/۷۸۳	Between Groups
		۳۱/۶۹۳	۷۲	۲۲۸۱/۸۸۴	Within Groups
			۷۴	۲۳۸۸/۶۶۷	Total
۰/۷۲۰	۰/۳۳۰	۴۸/۱۰۸	۲	۴۸/۲۱۶	Between Groups
		۷۲/۹۴۴	۷۲	۵۲۵۱/۹۷۱	Within Groups
			۷۴	۵۳۰۰/۱۸۷	Total

شفه نشان داد که هیچکدام از نوع شغل مادران چه خانه دارو چه کشاورز و یا کارمند تفاوتی در میانگین دیده نمی شود. این موضوع بدان معناست که رابطه ای بین شغل مادر در هویت ملی وجود ندارد نمودار میانگین شغل مادران نشان می دهد که کسب کرده اند.

بحث و نتیجه گیری

با توجه به اهمیت موضوع هویت ملی به ویژه در شرایط کنونی، یکی از وظایف مهم آموزش و پرورش، تقویت و تحکیم این ویژگی در بین نسل آینده کشور است و این پژوهش به دنبال مطالعه برخی از متغیرهای تأثیر گذار در این زمینه است. نتایج به دست آمده که نشانگر تقویت هویت ملی در طول سال های تحصیل است با نتایج پژوهش های مهدوی و پیلتن (۱۳۸۸)، علیزاده اقدم، شیرینی و اجاقلو (۱۳۸۹)، کلاندینین و کاتلی (۲۰۰۰) وینگهونگ (۲۰۰۲)، بوردن و کارست (۱۹۹۸)، کیاکجوری (۱۳۸۴)، رضا بیگلانتری، حسن زاده و موسوی جعفرکلایی

نمودار ۱. نمودار خطی میانگین هویت ملی مذهبی در نوع شغل مادران کودکان پیش دبستانی

گزارش:

شغل مادر کودک های پیش دبستانی دارای میانگین نمره متفاوتی هستند ($P < ۰/۰۵$)، $F(۳/۹۶) = ۱/۶۸۵$. آزمون تعقیبی

یکدیگر، تعامل نو آموز با مربی با و اولیاء مدرسه تأثیر قابل توجهی ندارند.

در مجموع نتایج این پژوهش نشان می دهد که مهارت زندگی با تمام مؤلفه ها و متغیرهایش تأثیر قابل توجهی بر هویت ملی کودکان پیش دبستانی می گذارد و بین هویت ملی کودکان و تأثیر یادگیری مهارت زندگی تفاوت معناداری ایجاد می کند به نحوی که آنهایی که بیشتر حضور داشته اند از تعلق و هویت ملی سطح بالاتری برخوردارند. متغیرهای دیگری مانند وضعیت شغل مادر و جنسیت رابطه ی معناداری بین هویت ملی نو آموزان پیش دبستانی ایجاد نمی کند.

پیشنهادات پژوهش

براساس نتایج پژوهش حاضر و با توجه به این وضعیت، هویت است که باید به آن بپردازیم تا باعث پرورش کودکان هر نسل متناسب با دوره های خود آموزش گردد و یکی از مهم ترین ضرورت برای دوام و بقا جامعه به حساب می آید. اگر نظام آموزشی تلاش کند کودکان را متناسب با فرهنگ خودشان تربیت کند انسجام و وحدت ملی حفظ می شود و قطعاً این ها به بقا در جامعه باز می گردد که این پژوهش به تربیت دانش آموزان و کودکان می پردازد توجه مسئولان به مفهوم دوران کودکی و اهمیت کودکی همچنین اهمیت شکل گیری هویت کودکان از بزرگ ترین اهداف انجام این پژوهش می باشد و ما تلاش می کنیم تا کودکانمان بر مبنای ایران اسلامی و رشد متوازن کودکان و در راستای تعالیم آسمانی قرآن تربیت شوند فرهنگ یادگیرنده محور در کلاس های پیش دبستانی، استفاده از مربیان در برنامه های فرهنگی و استفاده از آنها با توجه به تخصص شان در مراکز پیش دبستانی، گسترش و توجه بیشتر به ، فعالیت های فرهنگی، ورزشی و هنری و سایر زمینه ها از جمله تدابیری است که به طور مستقیم یا غیر مستقیم موجب تقویت تعلق ملی در نوآموزان پیش دبستانی می گردد.

محدودیت ها

در انجام این پژوهش برخی از محدودیت ها قابل توجه است از جمله این که جامعه آماری این پژوهش منحصر شامل نوآموزان ایرانی بوده و دانش آموزان اتباع به ویژه نوآموزان تبعه افغانستان (به دلیل نیاز مفرط به آموزش مهارت های زندگی در کودکی) حضور نداشته اند و دیگر اینکه جمع آوری داده از طریق از پرسشنامه که جنبه خود گزارش دهی دارد و این داده ها با سایر منابع نظیر مشاهده رفتار یا نظر مربیان مقایسه نشده است. نو آموزان از بعد فرهنگی به ویژه در دانش آموزان مناطق کم برخوردار و اتباع ، بحران هایی چون احساس ناامیدی، از خود

(۱۳۹۰) و نوروزی، جنت فریدونی و مشاکلاهی (۱۳۹۳) هماهنگ. [۲۶، ۲۷، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۱۲] و با نتایج پژوهش های رحیمی نژاد و منصور (۱۳۸۰)، طالبی (۱۳۸۱)، اینپایمر و برت (۲۰۱۱)، فورست و برت (۲۰۰۱)، میهر و برت (۲۰۰۵) نامانوک (۲۰۰۱)، دیکسون (۲۰۰۲)، تسونگ (۲۰۰۶) و سهل آبادی (۲۰۰۲) هماهنگ است [۴۲، ۴۳، ۴۴، ۱۸، ۲۰، ۲۲]. در توضیح می توان گفت که دوره پیش دبستانی تحت تأثیر متغیرهای بی شماری است که شناخت و مطالعه تأثیر آنها با محدودیت های فراوانی روبروست. بر این اساس در پژوهش های مختلف با توجه به جامعه پژوهش، نتایج متفاوت و گاه متناقضی به دست آمده است. شرایط و ویژگی های مختلف مدارس در حوزه های علمی، آموزشی، مدیریتی، فرهنگی و رفاهی ممکن است موجب تقویت، ایستایی یا تضعیف هویت ملی شود. به هر حال در این پژوهش مشاهده می شود که حضور بیشتر نوآموزان پیش دبستانی از برنامه های مهارت های زندگی موجب تقویت هویت ملی آنها می شود.

یکی از عوامل دیگری که ممکن است بر هویت ملی کودکان در سنین پیش دبستانی تأثیر داشته باشد رشته تحصیلی مربی و مواد و محتوای آموزشی است که کودک در طول یک سال پیش دبستانی مطالعه می کنند.

نتیجه فرضیه اول که به این موضوع اختصاص داشت نشان داد که رابطه ی معناداری بین میانگین هویت ملی-مذهبی با یادگیری مهارت های زندگی وجود دارد.

در فرضیه دوم وجود رابطه ی معنا دار بین مولفه ی ملی - ایرانی و آموزش مهارت های زندگی را تایید می کرد در همین زمینه پژوهش مها-وی و پیلتن (۱۳۸۸) نشان داد که هر چه میزان تعاملات عاطفی و دو جانبه بین اولیای مدرسه و دانش آموزان بیشتر شود، هویت ملی تقویت می گردد.

در فرضیه های سوم، رابطه ی معنا دار بین آموختن مهارت های زندگی و افزایش مولفه ی هویت مذهبی وجود دارد که این فرضیه را تایید می کند.

در فرضیه چهارم به این نتیجه دست پیدا کردیم که رابطه ی معنا داری بین جنسیت و آزمون ملی مذهبی وجود ندارد .

و در فرضیه ی پنجم به این نتیجه رسیدیم که افزایش هویت ملی - مذهبی در اثر آموختن مهارت های زندگی ربطی به نوع شغل مادر ندارد و از لحاظ آماری معنی دار نیست. به ترتیب ارتباط شغل مادر نوآموز پیش دبستانی با توجه به جنسیت آنها مورد آزمون قرار گرفت. نتایج نشان داد که از این ابعاد بین هویت ملی کودکان پیش دبستانی تفاوت معناداری وجود ندارد. در تبیین این نتایج همان طوری که قبلاً گفته شد محیط فرهنگی و اجتماعی فضاهای آموزشی، تعامل کودکان با

- (Translated by: Hassan Chavoshian).
Tehran: TarheNo. 2006
- [2] Ahadi H, Republic F. The psychology of adolescent and adulthood development (youth, middle age, aging). Tehran: Pardis. 2007. [Persian]
- [3] Gol Mohammadi A. Globalization, culture and identity. Tehran. 2003[Persian]
- [4] Ghazanfari A, Azad H, Berjali A, Delaware AS. The Impact of Identity and Coping Strategies on the Mental Health of High School and Preschool Students in Isfahan. Allameh Tabatabai University, Ph.D.2004. . [Persian]
- [5] Jamshidi Kohsari M, Mirshahgafari, SE. . Globalization and national identity in the curriculum. Proceedings of the Eighth Congress of the Association of Curriculum Studies. Babolsar, University of Mazandaran, 2008; 516- 530.
- [6] Hajiani A. Sociology of Iranian Identity, Tehran: Institute for Strategic Research. 2010. [Persian]
- [7] Salehi Amiri R, Real Nobakht MB, Zealot Malekzadeh, Tahereh. 2015. [Persian]
- [8] Shafi Abadi A. Techniques and methods of consultation. Tehran: Face. - Shakibayan, Tanaz 1382. Review and Analysis of Elementary School Textbooks in National Identity Formation, MSc Thesis, Islamic Azad University, Sari Branch. 2012 [Persian]
- [9] Rozazi Far A. Sociological Pattern of National Identity in Iran, National Studies Quarterly, 2001; 1 (1), 2-1 [Persian]
- [10] Dehshiri Gh. Relationship between religiosity and identity crisis among high school students in Yazd. 2009. [Persian]
- [11] Rezaei Kalantari M, Hassanzadeh, R, Mousavi J, Kalai S M. The Impact of Education Components on the Formation of Students' National Identity. Educational Leadership & Management Quarterly, 2012; 51-66 [Persian]
- [12] Norouzi R, Janet Fereidouni T, Mashkaleh M. Investigating the Relationship between the Hidden Curriculum Components and the National Identity of High School Students, Journal of Curriculum Research, 2015; 11 (42), 110-121. [Persian]
- [13] Mohammad Bakhsh B, Hobbi A, Qureshi F. Globalization and national identity of

بیگانگی فرهنگی، بحران هویت و امید بستن به قدرت های بیگانه و فرهنگ مهاجرت به کشورهای دیگر در بین نو آموزان مشاهده می شود، برنامه ریزان و مسئولان عزیز آموزش و پرورش باید بیش از پیش به موضوع مهم هویت ملی نوآموزان و کودکان در دوره ی پیش دبستانی که آینده سازان جامعه می باشند توجه و اهتمام ورزند.

در این زمینه نتیجه این پژوهش و پژوهش های پیشین نشان می دهد که هویت ملی متغیری پیچیده و تحت تأثیر عامل های بسیاری است و فقط تحت تأثیر کیفیت آموزش یا برنامه های درسی نیست بلکه حضور کیفی و چند جانبه مربیان در پیش دبستانی موجب تقویت و تحکیم آن می شود. بنابراین پیشنهاد می شود اول :تمام معاونت ها نه فقط صرفا معاونت دوره ابتدایی و معاونت پرورشی باید اهتمام و توجه جدی به این مهم داشته باشند. دوم تأثیر آموزش مهارت های زندگی در ارتباط با دیگر مقاطع تحصیلی نیز مورد بررسی قرار گیرد. همچنین در پژوهش های آتی تأثیر آموزش مهارت های زندگی بر متغیرهای دیگری مانند خودکشی کنترل خشم، کمرویی، ترس های مرضی ، گوشه گیری و دیگر مشکلات شایع در بین دانش آموزان پیش دبستانی مورد بررسی قرار گیرد و کارگاه های آموزشی جهت ارتقاء مهارت های کلیه نوآموزان پیش دبستانی درسراسر ایران و حتی والدین و مربیان پیش دبستانی برگزار شود. تشکر و قدردانی از همکاری صادقانه آموزش و پرورش شهرستان چرام استان کهگیلویه و مربیان گرامی و نو آموزان شرکت کننده، در این مطالعه و والدین آنها کمال تشکر را داریم.

واژه نامه

1. Rubertens	روبرتز
2. Phiney	فنی
3. Wynd White	واین و وایت
4. Oppenheimer, Barrett	اپنهاایمر و بارت
5. Forrest	فورست
6. Maehr	میهر
7. Manouka	مانوک
8. Dixon	دیکسون
9. Tseung	تسونگ
10. Edensor	ادنسور
11. life skills	اصطلاح مهارتهای زندگی

فهرست منابع

- [1] Castells M. Information period: economy, society and culture and identity power

- [26] Mahdavi M., Pilten F. Sociological study of the role of schools in shaping national identity of students (Case study of third and pre-university students in Shiraz). *National Studies Quarterly*, 2010; 10(40):89-116
- [27] Alizadeh Aghdam, MB, Shiri M, Ojaghlu S. The role of education in the promotion of national identity (case study of students in Zanjan). *Cultural studies*, 2011; 3 (9), 181
- [28] Ghaderzadeh O. Education and religious and national identity (survey of high school students in Baneh). *Journal of National studies*, 2014; 3 (59) 47-65.
- [29] Sajedi S, Atashpour H, Kamkar M, Samsam Sh. Investigating the Effect of Life Skills Training on the Interpersonal Relationships of Self-Esteem and Expression of Blind Girl Adolescents, *Journal of Knowledge and Research in Applied Psychology*, 2010; 11: 14-46 [Persian]
- [30] Brandt B, Klein J. Adding Focused Life Skills Training to a Civic Engagement Program to Boost Life Skills Competencies in Youth. *Journal of Youth Development*, 2016; 1/(2).
- [31] Sepah Mansoor M. The Impact of Life Skills Training on Motivation for Progress, Self-Esteem, and Social Adaptation *Journal of Thought and Behavior (Applied Psychology)*. 2008;(612): 85-93 [Persian]
- [32] Raeesi R, Ganji F, Shahmoradi R, Mardan Pour Shahrekordi, Shmiyan, Albert, Nekouie A. The Impact of Life Counseling on Life Skills of Divorced Children: 2013; 30-37 [Persian]
- [33] Mahdavi Haji, Mohammad Khani Sh, Hatami M. (1) To evaluate the effectiveness of teaching low quality happy life skills, quality of life and emotional regulation of teacher training students. *Journal of Behavioral and Social Research*, 2011; (3): 407-411. [Persian]
- [34] Nemati Sogoli Taped F, Babapour Kheiroddin J, Alilo M. The effect of group training on life skills of anger management, assertiveness training, relaxation on increased anger and anger reduction in cardiac patients after coronary artery bypass graft. *Kay Journal of New Psychological Research*, 2009; 119-143. [Persian]
- [35] Taromian D, Mehriar EH. The Effectiveness of Life Skills Training Program on Preventing Drug Abuse in Middle School Students, *Journal of Zanjan Tabriz University students. Journal of Social Welfare*, 2011; 11 (43), 7-34.
- [14] Karimipour Y, Taherkhani M. The impact of globalization on national identity (case study university students in Tehran). *Journal of Geopolitics*, 2006; 2 (3 and 4), 1-21.
- [15] Iman MT, Rohani A. Islamic identity and competitor identities (the global, national, ethnic), case study: Shiraz University. *Journal of Cultural Research*, 2012; 6 (1), 127-148.
- [16] - Fathiazar A, Muhammadbakhsh B. Globalization and local and global identities (Case Study: University of Tabriz). *Journal of Cultural Research*, 2010; 3 (2), 101-121.
- [17] Talebi S. National identity development in girl students of elementary and secondary schools in Tehran. *Tarbiat Modarres University: MA thesis*. 2002.
- [18] Forrest L, Barrett M. English Adolescents Sense of National Identity. *The European Journal of Developmental Psychology*, 2001; 8 (1), 25-41.
- [19] Manouka A. Self-concept and Ethnic Identity of Albanian Children who have Emigrated in Greece, *MSC dissertation, University of Surrey*. 2001.
- [20] Dixon A. Social Identity Theory and the Development of National Identity in British Adolescents, *BSC dissertation, University of Surrey*. 2002.
- [21] Tseung, C Ng. "Adolescents Identification with the National Group", *Psychology & Developing Societies*, 2006; 18 (1), 59-76.
- [22] Sahlabadi M. The Stength of National Identity Iranian Adolescents, *BSC dissertation, University of Surrey*. 2002.
- [23] Edensor T. *National Identity, Popular Culture and Everyday Life*, Oxford: Berg - Erikson, E.H.(1980). *Autobiographic notes on the Identity crisis deadfalls*. London and New York: Routladge. 2002; 590-730.
- [24] Rabbani A, Rabbani R, Hassani MR. Mass media and national identity. *Journal of Communication Research*, 2010; 2 (94) 58-65.
- [25] Mehram B, Sakati P, Masoudi A, Mehr Mohammadi M. The Role of Hidden Curriculum Components in Students' Academic Identity (Case Study: Ferdowsi University of Mashhad). *Journal of Curriculum Studies*, 2003; 3-29. [Persian]

- [41] Kyakejory S. Factors affecting the national identity and ethnic identity PNU students of Shiraz. *Journal of Peak Noor*, 2007; 17, 97-110.
- [42] RahimiNejad A, Mansoor M. To examine the development oidentity and its relationship with self-esteem and anxiety among Undergraduate Students. *Journal of Literature and Human Sciences Faculty, Tehran University*, 2001; 46-47 (158-159), 447-500.
- [43] Talebi C. National Identity Transformation of Girl Students in Elementary, Middle and Secondary Education in Tehran. M.Sc., Tarbiat Modarres University, Tehran, Iran. 2003. [Persian]
- [44] Oppenheimer L. Barrett M. (Eds.) National Identity and Ingroup-Outgroup Attitudes in Children: The Role of Socio-Historical Settings. Special Issue of the *European Journal of Developmental Psychology*, 2011; 8 (1),5-24.
- University of Medical Sciences. 2010; 16(65): 77-88. [Persian]
- [36] Magnani R, Macntyre K, Mehryar K. Brown L. Hutchinson P. The impact of life skills education on adolescent sexual risk behaviors, *J Adol Heal*. 2005; 36 (4):289-304.
- [37] Kalhar M., Eva M. The effect of short and long term life skills training on reducing aggression in adolescent students. 2015; (118): 61-70[Persian]
- [38] Lotf Abadi h. Developing a Scale for Identifying Iranian Adolescents and Youth. Tehran: National Youth Organization. 2004. [Persian]
- [39] Clandinin DJ, Connelly, FM. *Narrative Inquiry: Experience and Story in Qualitative Research*, San Francisco: Jossey. 2000.
- [40] Wing-hung, Ch. "National Education and Cultivation of Students' National Identity in Hong Kong: Prospects and Challenges", Education and Manpower Bureau, Hong Kong, People's Republic of China press. 2002.

